

Високи представник се обратио Савјету безбједности Уједињених нација

Високи представник, Валентин Инцко, се обратио данас Савјету безбједности Уједињених нација путем видео-линка и представио свој редовни полугодишњи извјештај о стању провођења мира у Босни и Херцеговини, који се односи на период од 16. октобра 2019. до 15. априла 2020. године.

На почетку свог обраћања, високи представник је истакнуо да се Босна и Херцеговина, заједно са остатком свијета, тренутно налази у јеку борбе против пандемије ковида-19. Иако је још увијек прерано давати коначне оцјене, изгледа да је земља за сада успјела избјећи велико ширење заразе и значајан број смртних случајева, али да није успјела превазићи неке старе препреке које оптерећују политички живот БиХ. „И док су оба ентитета, Федерација БиХ и Република Српска, рано предузела одговарајуће мјере и на самом почетку показала спремност да сарађују, укључујући и сарадњу са институцијама на државном нивоу, БиХ на крају још увијек није успјела да успостави функционалан механизам координације како би се борила са здравственом кризом и на одговарајући начин координисала мјере за рјешавање економских посљедица епидемије.“ Високи представник је такође информисао Савјет безбједности УН-а да не постоји министарство здравства на државном нивоу, међутим, још значајније, уочен је недостатак координације. Због тога се тренутно у сваком ентитету примјењује различит ниво мјера, а за сада се чини да нема плана за ублажавање економских посљедица који се односи на цијелу земљу,“ рекао је високи представник Инцко.

Штавише, један од већих изазова са којим се земља суочава је како минимизирати опасност од корупције у управљању међународном финансијском и материјалном помоћи, као и недостатак политичког јединства, што се најјасније види у немогућности постизања политичког договора о подјели финансијске помоћи од ММФ-а.

Високи представник је нагласио одређену дозу оптимизма који произлази из чињенице да је Предсједништво БиХ најавило покретање процеса провођења 14 кључних приоритета из прошлогодишњег Мишљења о захтјеву БиХ за чланство у ЕУ. Пожелио је пуно успјеха у том процесу уочи Самита Западног Балкана у Загребу, који такође почиње данас.

Говорећи о политичкој ситуацији и тренутним трендовима у БиХ, високи представник је изразио забринутост због чињенице да би неке политичке странке могле да се врате на статус qуо из времена прије пандемије, при чему је навео блокаду доношења одлука на државном нивоу од стране странака из владајуће коалиције у Републици Српској, које желе да наметну разговор о одласку страних судија из Уставног суда БиХ. Високи представник је изразио бојазан да „уколико би стране судије напустиле Уставни

суд БиХ, неке политичке странке, које имају за циљ укидање постојећег уређења у БиХ, де фацто би стекле политичку контролу над Судом. У том случају, оне би могле да проводе своју сепаратистичку политику или пак политику успостављања трећег ентитета уз помоћ Суда.“ У том смислу, неколико делегација је изразило снажну подршку за наставак присуства страних судија у Уставном суду БиХ, као и за нову суткињу, професорицу Анђелику Нусбергер из Њемачке.

Још једно хитно питање које се налази пред БиХ је организација локалних избора у октобру. Високи представник је пренио забринутост коју је изразила Централна изборна комисија БиХ да, због неусвајања државног буџета за 2020., можда неће бити у могућности кренути са неопходним припремама. „Мај је већ почео, а имамо само привремени буџет. Да би се обезбиједила додатна средства за изборе треба нам редовни буџет и надамо се да ће он бити усвојен до краја маја“, упозорио је високи представник.

Надаље, високи представник је навео да, док је Република Српска формирала Владу убрзо након избора одржаних у октобру 2018., нова Влада Федерације није именована ни након више од 18 мјесеци. Једнако је тужно то што је грађанима Мостара ускраћено право да гласају на локалним изборима, као и чињеница да пресуда Европског суда за људска права из предмета Сејдић-Финци још увијек није проведена, и једно и друго већ дуже од десет година, што је неприхватљиво, посебно имајући у виду често изражавање опредјељења за европске интеграције.

Као приоритет, високи представник је рекао да БиХ мора да унаприједи и ојача владавину права те борбу против корупцијске пандемије. Додао је да је владавина права камен темељац демократије и функционалности сваке земље. Међутим, владавина права не тиче се само усвајања закона. Ти закони морају да се и проводе. „То је стална обавеза, стање ума и мора бити начин живота,“ додао је високи представник.

У својој поруци међународној заједници, високи представник је подсјетио да „треба да будемо стрпљиви са Босном и Херцеговином и опрезни када је ријеч о мијењању међународног присуства у њој. Ми као међународна заједница треба да радимо заједно. Јединство је наша највећа снага. То је једини рецепт за успјех у нашим настојањима да обезбиједимо дугорочну стабилности и одрживост државе БиХ.“ Високи представник се такође осврнуо на 75. годишњицу завршетка Другог свјетског рата, која се обиљежава ових дана, те на то колико је мир драгоцјен, као и на то да су бивши непријатељи Француска и Њемачка данас стубови европског јединства.

Интегрални текст обраћања високог представника налази се на web страници OHR-a.